

# LOCLARÍ

58



DE  
LA GRANADELLA

ANY 15

DESEMBRE  
DEL 2019



FESTES  
LA MARATÓ,  
OPINIÓ,  
HISTÒRIA, CLUB, ...



• 16 DE NOVEMBRE A LES 8 DEL MATÍ •

## EQUIP

Paquita Nàvas  
Xavier Franch  
Jaume de Francisco  
Carles Gilbert



INSTITUT  
D'ESTUDIS  
ILERDENCOS



Diputació de Lleida



## SUMARI

- Pàg. 4 • FESTA MAJOR 2013
- Pàg. 7 • SAFAREIG
- Pàg. 11 • OPINIÓ (Sabem on som en realitat?)  
María Barbará
- Pàg. 12 • INS L'OLIVERA (Un nou curs...) Equip  
docent de l'Institut l'Olivera
- Pàg. 13 • OPINIÓ (Cal dir-ho, és de justícia)  
Ma. M. T.
- Pàg. 14 • RESUM DE LA HISTÒRIA DE LA VIDA  
DE LA GRANADELLA (I) Jaume Pes
- Pàg. 16 • LA PÀGINA DEL CLUB La Junta Directiva
- Pàg. 17 • LA VIDA FRÍVOLA (Tres cançons  
d'estiu) Miquel M. Gilbert
- Pàg. 18 • DES DE LA LLAL (Fomentar  
l'emprenedoria) Dr. Ramon Saladrigués Solé
- Pàg. 19 • 75 ANYS DELS BOMBARDEJOS DE  
LA GRANADELLA
- Pàg. 20 • IMATGES DEL PASSAT
- Pàg. 21 • HERÀLDICA DELS COGNOMS DEL  
POBLE (Ballesté o Ballester) Pere Àngel Surroca
- Pàg. 21 • TELEFONS D'INTERÉS
- Pàg. 22 • PESCAT A LA XARXA
- Pàg. 23 • BON PROFIT (Ametlles de la padrina)
- Pàg. 24 • OOL-LABORADORS

Foto portada: Els dimonis prenen la Granadella per Festa Major

## NOTA

Lo Clari és una publicació oberta a l'opinió de tothom, per tant l'equip de Lo Clari no es fa en cap cas responsable del contingut dels articles publicats.

Edició: Ajuntament de La Granadella  
DL núm. L-1377-2001

Impressió: GRÀFQUES MOLINO



## NOTES DE PREMSA:

• ELS ARTICLES QUE NO SIGUIN D'ESTRICTA ACTUALITAT PER AL PRÓXIM NÚMERO HAN DE SER ENVIATS A L'EQUIP DE REDACCIÓ **DURANT LA SEGONA SETMANA DE FEBRER** COM A MOLT TARD.

• **TOTS ELS ARTICLES (D'OPINIÓ) O CARTES ADREÇADES A LOCLARÍ I ENCARA QUE ES PUBLIQUIN AMB INICIALS O COM ANÒNIMS/PSEUDÒNIMS, HAN DE PORTAR LES DADES PERSONALS DELS SEUS AUTORS, ES A DIR, NOM I COGNOMS. EN CAP CAS, I MOLT A PESAR NOSTRE, ES PODRAN PUBLICAR CARTES ANÒNIMES, COM A MÍNIM S'HAURAN D'ADREÇAR AMB NOM I COGNOMS A UN DELS MEMBRES DE L'EQUIP DE REDACCIÓ.**

• **COM A REVISTA D'ÀMBIT LOCAL QUE ÉS I QUE PRETÈN SER, L'EQUIP AGRAIRIA QUE NO S'HI ENVIÉSSIN A PUBLICAR ARTICLES (D'OPINIÓ) QUE ATAQUIN DIRECTAMENT A LES PERSONES.**

[loclari@hotmail.com](mailto:loclari@hotmail.com)



•El passat 11 de setembre la Granadella s'uní a la Via Catalana cap a la Inmdependència, que creuà tota Catalunya de nord a sud. Començarem al matí, amb el Silino i la Mundeta i més de dues-centes persones encerlant el Pla de la Vila, per dirigir-nos posteriorment amb dos autocars plens a cobrir el Tram número 100, situat prop del Perelló.

# SALUTACIÓ

Benvolgudes veïnes i veïns de la Granadella,

Retrobats com cada any a meitats de setembre i amb ganes de celebrar la nostra Festa Major.

Ensems amb el fet nacional, el canvi socioeconòmic ens situa en un moment històric transcendental, agreujats per la corrupció que ens envolta, el malbaratament i el lucre personal. Aprofitem, doncs, aquesta crisi per a treballar tots junts, aprenent d'errors passats i canviar, buscant noves vies potser més sostenibles. De baix cap a dalt, involucrant al jovent i bevent dels valors de la gent gran de la Granadella. Fomentant la cultura de l'esforç, el diàleg i l'ètica, posant els càrrecs electes al servei de les persones.

Tothora, aquestos dies són per a sentir-nos orgullosos de ser granadellenques i granadellencs, portant la festa civícament a tots els racons i cases del nostre poble. Retrobant-nos familiars, coneguts i saludats. Aprofitem aquests últims dies d'estiu per coadjuvar en la mostra identitat, cridant ben fort un visca la Granadella! Us convidem, doncs, a gaudir i participar d'aquests dies de gresca, col·laborant amb la festa que és la vostra, tan merescudament guanyada. Caldrà carregar les piles per la feina que ens espera.

Agraïm un cop més l'esforç del Centre Cultural Casino per ajudar-nos en l'organització, que, tot i la contenció pressupostària, ha elaborat un programa per a tothom, mantenint l'esperit i la qualitat.

En nom propi i en el de tota la corporació, bona Festa Major!

Carlos Gibert i Bernaus  
Alcalde de la Granadella

## FESTA MAJOR



• La Festa Major del 2013 començà amb el sopar de Germanor i espectacle a l'envelat, el pregó aquest any a càrrec del Ricard Farré i Martí, sardanes, concerts i balls amb Crsitian & Domenech, Costa Brava i la Principal de la Bisbal. Titelles, Escala en Hi-Fi, els Dimonis dels Trons, batucada i gresca pels joves i no tant joves amb de Noche, Itaca Band, Cayo Malayo, Mondo Loco i diferents DJ's.

# PREGÓ DE LA FESTA MAJOR 2013

Senyores i senyors, veïns de La Granadella, bon dia a tothom.

No m'allargaré massa perquè imagino que teniu ganes de fer el vermut i fer-la petar amb la família i amics.

Quan el Sr. Alcalde em va proposar de pronunciar el pregó de Festa Major, vaig dir alegrement i sense rumiar-m'ho que sí. Recordo que era una tarda de fa mes o menys un any allà a la cantonada de casa Ferran. Vaig dir que sí, alegrement, sense calibrar que un discurs com aquest, un pregó de Festa Major, es una tasca no gens fàcil.

Primer volia agrair al Carlos Gibert, per donar-me aquesta fantàstica oportunitat de fer el pregó de la Festa Major del meu poble i de la qual em sento molt orgullós. Orgullós d'haver nascut aquí a La Granadella, d'haver fet l'EGB (jo encara soc dels que va estudiar EGB), tot i que malauradament per aquelles coses de la vida m'he anat apartant més del que volia del meu poble.

També volia presentar-me encara que el Sr Alcalde ja ho ha fet, donat que m'han arribat veus de que algunes persones no sabien qui era aquest tal sr. Ricard Farré i Martí. Per fer-ho més fàcil i si encara algú no sap qui soc, be potser algú de vosaltres em recordava amb mes cabell i amb uns quilos menys, però són coses que passen. Doncs com deia, soc el fill petit de la Teresa Maria Martí. Encara que ja fa uns anys la vida m'ha portat una mica lluny d'aquí, soc i seré granadellenc i portaré el poble al cor tota la vida.

Com molt bé ha dit el Carlos, sóc investigador, faig recerca. Encara ara, de vegades, em resulta difícil explicar que sóc i en que consisteix la meua feina. Suposo que això es deu a que aquí en aquest país, investigar no és una cosa molt comú i la gent no entenc massa en que això consisteix. Em dedico a la recerca d'algunes de les malalties que afecten el transit digestiu com el reflux gastro-esofàgic o els ardors d'estomac i com la dispèpsia o el que es coneix com digestions pesades o empatsos. Entendre millor les alteracions, els canvis que ocorren en aquestes malalties ens ajuda i ens ajudarà a poder fer un millor tractament i desenvolupar nous medicaments. Malauradament, en aquest país es dediquen molt pocs diners a la recerca i encara menys en aquests últims anys degut a la temible crisi econòmica. Aquesta crisi directa o indirectament ha fet que altres habitants de La Granadella i jo mateix, estiguem vivint fora del poble i alguns d'ells a l'estranger. Esperem que amb el temps això canviï. Segurament esperar que aquests granadellencs que hem marxat tornem algun dia és demanar massa, però el que si es pot fer es que la gent jove no marxi i que puguin guanyar-se la vida aquí al poble. Encara que també considero que una experiència d'uns mesos o alguns anys a l'estranger és una experiència que recomano sobretot als mes joves del poble. Suposo que alguns d'ells encara estaran dormint ara. No només per aprendre idiomes sino també per conèixer gent amb altres inquietuds, coneixements, amb altres maneres de fer les coses. M'alegra saber que alguns joves han estat uns mesos fora i que d'altres hi son ara.

Valoro molt positivament el fet que l'ajuntament està impulsant una sèrie de mesures per fer que la vida aquí al poble sigui mes fàcil per a tots. El que si em va sorprendre una mica és la poca assistència en la última convocatòria de la reunió per decidir Quin Poble Volem?, donada la rellevància d'una reunió d'aquest calibre. Que res més bonic i excitant que decidir entre tots que volem ser com a poble. Com va quedar clar el dia de la Diada hi ha bastanta gent en aquest país que té clar que vol ser, o que té clar el que no vol ser, com a poble català. Aquesta mateixa fórmula hauriem de ser capaços i fer un petit esforç d'aplicar-la a nivell del poble que som. Si la cosa tira endavant, i no en tinc cap mena de dubte, tots els habitants de La Granadella ens beneficiarem d'aquest fet. No només el mateix ajuntament sino també les botigues, bars, restaurants, la cooperativa, ... com també i molt important tots els granadellencs.

Us he de confessar un secret, crec que sóc un gran privilegiat per treballar en allò que m'agrada i en que realment crec, cosa, al meu parer, bastant difícil avui en dia. Tot i l'esforç, la dedicació i algú que altre mal de cap que això implica, és una feina molt gratificant. Crec que una de les coses més importants a nivell personal, si no la que més, és estimar i creure en allò que un fa, encara que de vegades creguem que el que fem no és important o rellevant i de vegades tot el contrari, creiem que ho es massa. Una cosa tinc molt clara, tan important és el metge que cura i pot salvar vides, com el que te una fàbrica o un negoci que "emplea" d'altres persones. Tan important és el polític que teòricament vetlla pel nostre benestar, dic teòricament per que avui en dia... bé, ja m'enteneu el que vull dir. Tan important es el polític, com el pagès que conrea la terra, el pescador que ens abasteix de peixos (clar estar que sense ells ni els polítics, ni metges ni gairebé ningú menjaríem). Tan important es la feina que van fer els qui han muntat l'envelat, els que van preparar i van ajudar al sopar d'ahir (per cert, molt bo i molt be tot), tan important es l'ajuntament i les altres institucions que han participat en l'organització de la Festa Major com els que assistim als actes organitzats. Però una Festa Major sense gent no és una Festa Major.

En la meua feina he d'interaccionar amb tot tipus de persones de totes cultures, colors, religions i pensaments polítics. He de reconèixer que això de vegades és bastant difícil, degut a tanta heterogeneïtat i al caràcter d'algunes d'aquestes persones, però es possible perquè tots volem que la cosa vagi endavant, que la investigació avanci i per que sobretot creiem en el que fem. Així, poc a poc, cada cop coneixem més coses sobre les diferents malalties que estudiem. Esperant així que en un futur no molt lluny la vida d'aquests malalts sigui mes fàcil.

També per la meua feina he de viatjar una mica ja que tinc projectes de recerca amb investigadors d'arreu del món i també per que assisteixo a congressos internacionals. Crec que el viatjar es molt enriquidor, si un vol aprendre, és clar, i que ajuda a entendre, potser només una mica, el que està passant en aquest món tant canviant. A més hem permet conèixer la gastronomia de cada regió, una gastronomia molt diversa però que al final un es dona conte que potser no ho és tant. El que si puc dir, i no en tinc cap mena de dubte, és que la gastronomia d'aquí, de la nostra terra i els productes que tenim aquí son d'una qualitat excel·lent i molt saludables. Som una regió on tenim un dels millors olis del mon, si no el millor, i uns fruits secs, majoritàriament ametlles, també excepcionals. Però com he dit abans, s'ha de creure en la feina que fem i en els productes que tenim. Això, sense cap mena de dubte és molt important i ens ajudarà i molt a tirar endavant.

Per acabar només recordar unes paraules que algú va escriure no fa pas massa anys: "Tot està per fer i tot és possible".

Us desitjo a tots una molt bona Festa Major.

Visca La Granadella i Visca Catalunya!



• Castanyada 2013, la Llar de Jubilats la vàren celebrar com en aquests darrers anys. També es va fer un sopar pel poble amb 150 assistents.

## ...SAFAREIG



• A principis d'octubre s'instal·la al Viver d'Empreses l'assessoria de serveis generals AIMon, quedant així tots els despatxos plens.



• 6 de novembre, xerrada sobre línies de finançament empresarial, a càrrec d'Imma Camino de GLOBALleida.



• Feia quatre dies que aviem començat l'oliva amb mànega curta i, fora de tota previssió, dia 16 de novembre van caure 8 centímetres de neu.



• Dia 5 de novembre es posà en marxa l'antic molí com a fons documental pel Museu de l'Oli de Catalunya que fa l'Ajuntament a la Cooperativa.





• Ja tenim nova pàgina web!! [www.lagranadella.cat](http://www.lagranadella.cat)

## ...SAFAREIG

**75** 21 i 28 de desembre del 2013  
è aniversari  
dels Bombardejos  
de la Granadella

Col·labora:

**dissabte 21 a les 17h**  
**Exposició** "La Guerra Civil a Les Garrigues"  
a les 18h **Xerrada col·loqui**  
Josep Rubio i Sobrepans, Josep Casacó i Josep Pisu

**dissabte 28 a partir de les 10h**  
**Recreació dels bombardejos**  
a les 18h **Audiovisuals**

(...) els bombardejos van destruir moltes cases, l'aviació nazi era visitava diàriament, el bombardeig més terrible, però, fou el de la vigília de Nadal. Així passarem la pasqua malferma (...)

Per més informació: [www.lagranadella.cat](http://www.lagranadella.cat) o al tel. 973 152 017

**Exposició**  
d'escultures d'en  
**BEP**  
Josep Gasol Riu  
dumenge 15 de desembre a les 17 h.  
Inauguració als baixos de l'Ajuntament

• Cartell dels actes pel 75è Aniversari del bombardejos de la Granadella, i exposició d'escultures d'en Bep Gasol durant les festes de Nadal als baixos de l'Ajuntament

**La Granadella amb La Marató** 3

La solidaritat no degenera.

ACTES (al Centre Cívic):

**Divendres 6 de desembre**

- A les 18:00 h. l'Associació de Joves fa un taller de manualitats de Nadal per a tots els nens i nenes.
- A partir de les 19:30 h. el Club Excursionista activats al rocòdrom.
- El Jume Arbotés posa a la venda una edició limitada de botelles de cava amb el logotip de La Granadella (9€). El benefici serà per "La Marató".

**Dissabte 7 de desembre**

- A les 10h cantada popular del Club Excursionista (aportació voluntària).
- A les 18h. activitat de pintura pels nens i nenes i coca i xocolata; revista "La Clar".
- A les 19:45h. sopar de "La Marató". Entreu de penit (8€) Hi haurà rifa de pastissos aportats voluntàriament.

**Diumenge 8 de desembre**

- A les 18h. xocolatada i rifa amb nos els regals aprofitats.

**Diumenge 15 de desembre**

- A les 18h. Rifa de 10-10€.
- A la mitja part es sortejaran les cistelles de l'Associació de Dones i dels Capadors.

**Dilluns 16 de desembre**

- Xocolatada pels nens (AMPA de l'Institut).

TRUEN  
905.445050



• Cartell d'Actes per "La Marató de TV3" a la Granadella, on destaquem taller de manualitats, activitats de pintura, rocòdrom, escara el Hi-Fi, xocolatada i diferents sortejos per recaptar diners.



• **Activitats de "La Marató" al poble, dia 15 ja portavem recaptats més de 4.000 euros!!!**

# OPINIÓ

## SABEM ON SOM EN REALITAT?

**“...estem governats per uns polítics, mentiders, corruptes, falsos, lladres i tot i així les seves mentides són acceptades per una gran majoria. No us equivoqueu la ignorància tornarà a votar a la dreta...”**

FEDERICO GARCIA LORCA: *MEDIO PAN Y UN LIBRO*  
Inauguració de la biblioteca a Fuente Vaqueros (Granada) setembre de 1931:

*No sols de pa viu l'home, si jo tingues gana no demanaria un pa, sinó mig pa i un llibre. Jo ataco als que solament parlen de reivindicacions econòmiques, sense anomenar les reivindicacions culturals que és lo que els pobles demanem a crits, està bé que tots els homes mengin però que tots els homes sapiguen, que gaudeixin de tots els tractaments de l'esperit humà, el contrari és convertir-los en màquines al servei de l'Estat, és convertir-los amb esclaus d'una terrible organització social.*

*Quan algú va al teatre, a un concert, a una festa de qualsevol índole que sigui, si la festa li agrada, recorda el moment i lamenta que les persones que ell estima no estiguin allí -el que li agradaria estar aquí a la meua germana, al meu pare-, pensa i ja no gaudeix de l'espectacle, sino és amb una lleu melancolia. Aquesta es la melancolia que sento, no per la gent de casa meua, que sena petit i roí, si no per totes les criatures que per falta de medis i per desgràcia seva no gaudeix del suprem bé de la bellesa, que és vida i és bondat i és serenitat i és passió.*

*Per tant, jo no tinc mai un llibre, doncs regalo tots els que tinc, que són molts, i per aixòestic aquí horrat i content d'inaugurar aquesta biblioteca del poble, la primera segurament a tota la província de Granada.*

*Jo tinc mes llàstima d'un home que vol saber i no pot, que d'un home que passi gana. Un que passa gana pot calmar-la amb una tros de pa i unes fruites, però un home que té espent de saber i no té medis pateix una agonia, perquè són llibres, llibres, molts llibres els que necessita, on són aquets llibres?*

*Fedor Dostoyesky, escritor rus i pare de la revolució russa, estava presoner a Sibèria, rodejat de neus, demanava auxili a la seva família i els hi deia -envieu llibres, molts llibres perquè la meua ànima no mori-. Tenia fred i no demanava foc, tenia set i no demanava aigua; només demanava llibres, és a dir hontzonts, és a dir escales per pujar a la carn de l'esperit i del cor, l'agonia per set, gana o fred dura molt poc, però l'agonia de l'ànima insatisfeta dura tota la vida.*

*Ja ha dit el gran Menéndez Pidal un dels savis més*

*verdaders d'Europa que el tema de la República te que ser -cultura-. Cultura perquè sols amb ella es poden resoldre els problemes que avui es debaten al poble, ple de fe, però mancat de llum -llibres! llibres!-. Aquesta és la paraula màgica que equival a dir -amor, amor- i que tindrien de demanar els pobles com demanen pa o com anhelan la pluja per als seus sembrats!- ”*

Passats més de 80 anys d'aquest discurs qualsevol semblança amb l'actualitat, no és pura coincidència.

Amb aquest article de la conferència portada a terme per Federico Garcia Lorca, fa més de 80 anys, a la inauguració d'una biblioteca a Fuente Vaqueros, ja estaria tot dit, però les persones que tenim la costum de llegir, ens sembla poc calificar els comportaments dels ciutadans d'Espanya d'ignorants i incultes pel fet de no llegir llibres les conseqüències d'això són ben patents, estem governats per uns polítics, mentiders, corruptes, falsos, lladres i tot i així les seves mentides són acceptades per una gran majoria. I les seves corrupcions encara més valorades. No us equivoqueu la ignorància tornarà a votar a la dreta.

Fa poc dies per la televisió una ciutadana valenciana d'uns 40 anys exposava: *-veig la corrupció política però crec que també s'han fet coses positives-*. Segurament parlava de les edificacions de la ciutat de les Arts i de les Ciències de València que han costat milions d'euros, pagats pel ciutadans valencians i per tots, recordem Marina d'Or a Oropesa (Castelló), una ciutat monumental, on avui dia tenen milers d'habitatges buits. I com anava dient polítics imputats pels seus afers de corrupció com cinc membres de l'equip del PP, tampoc podem oblidar-nos de l'Aeroport de Castelló edificat fa quatre anys, encara per inaugurar.

Bé podríem incloure Mallorca, Madrid, Castella la Manxa, Galícia, Andalusia, famosos per les corrupcions portades a terme en tots els àmbits.

Davant d'aquest panorama, les conseqüències són ven patents, pobresa, desnonaments, drets socials per terra, pensions mínimes, drets de salut esgotats, educació zero, treball pels joves i grans inexistent, llavors quins mitjans de vida espera als nostres fills i nets?

# INS L'OLIVERA

## UN NOU CURS: SIGUEU BENVINGUTS I BENVINGUDES!



Comencem un nou curs... Gairebé sense adonar-nos-en, tornem a les rutines diàries que ens portaran un nou curs escolar.

Els nois i les noies retornem a les aules, a les seves obligacions i tasques diàries... però també, ja ho sabeu, a les alegries i complicitats compartides amb els companys i les companyes de classe. És en aquest moment quan els nervis i la peresa per tornar a tancar-se a les aules queden minimitzats davant les ganes de retrobar els amics i les amigues que no han vist durant l'estiu!

I de l'alumnat que s'incorpora a primer d'ESO, què ens en podem dir? Doncs que el nostre institut, que nosaltres definim com a *petit i acollidor*, té una sensibilitat especial per a treballar aquesta arribada d'alumnat nou al Centre. El *Pla d'Acció i Orientació Tutorial* contempla tot un conjunt d'activitats, accions i tutories per a pautar aquesta arribada al centre i per a facilitar a l'alumnat aquest procés d'adaptació. D'aquesta manera, acompanyat en tot moment pel seu/ua tutor/a, l'alumnat va prenent poc a poc confiança amb el nou entorn, a l'hora que coneix el centre, els companys, el professorat, les noves matèries i les instal·lacions. La resta de professorat, mentre va coneixent les característiques de cadascun dels nois i les noies, s'esforça de valent per tal que la incorporació al centre sigui planera i natural. Ens cal aquest contacte humà, conèixer les vivències de retrobar-se de nou i d'haver de conviure i superar tot un curs nou...

**Com es viu tot aquest curull de vivències des dels ulls d'un/a alumne/a que comença el primer curs a l'institut? Els ho hem preguntat!**

Sabem que tot l'alumnat ja té referències de l'institut –la majoria han visitat les instal·lacions durant la Jornada de Portes Obertes–, ja en "saben" alguna cosa del funcionament i estan al corrent de les activitats que s'hi desenvolupen i fins i tot tenen petites referències del professorat que fa temps que hi treballa!

Aquest setembre hem tingut un rècord històric d'alumnat a 1r d'ESO: 30 alumnes. És un bon moment per encetar les enquestes. Els demanem la seva opinió dels aspectes següents: *el primer dia de classe, el professorat, els companys, les matèries i les instal·lacions*.

Hi ha opinions per a tots els gustos però, us hem de dir que, en general valoren aquesta nova experiència molt positivament. Podeu llegir algunes de les seves opinions i comentaris.

**Com va anar el primer dia de classe?**

"El primer dia, estava molt nerviosa, no sabia on era, no coneixia gairebé a ningú i hi havia molta gent nova. El nostre cole és molt petit i només érem 9 en una classe i 2 de sisè" (Núria V)

"El meu primer dia a l'institut ha anat bé, al començament em vaig espantar una mica amb tanta gent a la classe, tanta gent al pati... però ara m'he acostumat i va tot bé i no tinc problemes amb ningú" (Robi T)

"El primer dia ho vaig passar una mica malament; companys nous, professors nous... També els nois i noies de 4t em feien una mica de por... Però després em vaig acostumar i tot va ser molt millor" (Valeri M)

"El primer dia d'institut vaig estar molt nerviós i no sabia si trobaria gent que em caigués bé però ara que ja portem un mes a l'institut he trobat gent amb qui em sento feliç i satisfet, amb ells ric molt i m'ho passo molt bé" (Pere M.)

"El primer dia a l'institut va ser un dia que vaig estar una mica nerviós ja que tothom que coneixia em deia que era molt més difícil. Durant aquell dia vam explicar les normes i un munt de coses" (Adrià S)

**I els companys i les companyes? Què us semblen?**

"Jo em pensava que tot m'aniria molt malament, perquè coneixia molt poca gent. Els nous companys que tinc aquest any són molt divertits, des que vaig entrar m'ho he passat molt bé, també he conegut a nens/es nous que no coneixia de res. Els nens i nenes s'han portat molt bé amb mi" (Camè A)

"Passar d'una classe de deu persones a trenta em va agradar molt perquè hi ha diferents opinions i també hi ha diferents nivells, fem desdoblaments... hi ha companys molt divertits, amb un sol dia en vam tenir prou per ser molt bons amics" (Valeri M)

"He conegut a molta gent i tots em cauen molt bé, sobretot les nenes!" (Maria N)

"M'ha costat una mica adaptar-me a tants alumnes a la classe, perquè a la meua escola érem només vuit. I ara som molts!" (Margarida G.)

**I el professorat?**

"A mi m'agrada més tenir molts professors! Al cole teníem aproximadament uns 3 o 4 professors, però aquí n'hi ha molts més, un per a cada assignatura! Això mola més perquè al cole la tutora ens feia unes 3 o 4 assignatures ella



sola!" (Robi T)

"Els mestres em van caure molt bé però els primers dies estava com escanyada perquè no entenia gaire cosa i ara estic més tranquil·la ja no tinc tanta por com el primer dia però una mica sí. Els mestres són molt bons, encara que alguna vegada es passin una mica amb els deures i exàmens, em cauen molt bé!" (Núria V)

"Fins ara, els professors són molt simpàtics i agradables i espero que segueixi sent així durant tot el curs" (Pau G.)

"El professorat es preocupa per nosaltres sobretot la tutora, que és la meua professora preferida. Ella és molt sociable i molt estricta i ens exigeix moltes coses perquè sap que les podem fer i té molta confiança en nosaltres. Els altres professors/es també m'agraden però no tan com la tutora" (Josep M)

"Els profes m'agraden molt, tots són simpàtics i agradables. Alguns t'exigeixen més que altres, però a mi ja m'agrada" (Maria N)

#### I les matèries que s'estudien a l'ESO?

"Hi ha matèries que m'agraden més i altres que no tant. Les coses es compliquen i s'ha de pensar més. Les matèries que més m'agraden són: educació física, visual i plàstica i matemàtiques" (Pau G.)

#### Què en pensen de les instal·lacions?

"Les instal·lacions estan molt bé, tenim aula d'idiomes, laboratori, biblioteca, taller, etc. Però no m'agrada que cada vegada que anem a l'aula de tecnologia, a la biblioteca, a l'aula de TIC o al laboratori hem de pujar escales i baixar-les" (Pau G.)

"Evidentment em semblen perfectes, perquè venint d'una escola de 18 alumnes..." (Ferran A.)

"Ja sabia com eren les instal·lacions perquè vaig venir a la Jornada de Portes Obertes. Són més grans del que em pensava" (Julia M)

"Les instal·lacions són molt grans i et sentis molt còmode al centre" (Pere M)

Ja ho veieu, aquí us hem presentat una petita pinzellada de les seves interessants opinions... si en voleu saber més, cal que ho pregunteu als mateixos nois i noies de 1r d'ESO que, us ho assegurem, tenen mollíssimes ganes d'explicar-ho! Bon curs a tothom!

Equip docent de l'Institut l'Ollivera

# OPINIÓ

## CAL DIR-HO! ÉS DE JUSTÍCIA

**"... és veritat que aquest error ve produït indiscutiblement per l'anterior legislatura."**

Des de fa temps surt de tant en tant a les xarxes de comunicació, escrits contra el sr. Alcalde.

Després d'això m'he cregut amb el dret, i també amb el deure, de donar la meua opinió: és veritat que el nostre alcalde es pot equivocar, qui no?, i que una mateixa cosa, per a uns serà correcta i per als altres no. Però si posem en una balança els "pros" i els "contres" de les seves accions durant la seva legislatura, des de la meua humil opinió, els "pros" superen amb escreix els "contres".

Amb dos anys s'han fet cursos de formació, s'ha donat suport als joves, s'estan fent xerrades per veure "Quin poble volem?", i per damunt de tot s'ha aconseguit pel poble una perspectiva de futur, uns ingressos de més de dos milions d'euros que engreixen les arques municipals, cosa que crec que era impensable.

És veritat que per aconseguir aquests diners algunes famílies s'han vist perjudicades, perquè han de fer front a uns impostos que no hi comptaven, però també és veritat que aquest error ve produït indiscutiblement per l'anterior legislatura.

Aquests diners provenen dels "molins" que estenen les seves ales per tot el nostre voltant i que a la llarga revertiran a favor de tot el poble.

Per tant crec que tant el sr. Alcalde com el seu equip de govern, estan complint amb la seva expectativa de govern, tot i els molts entrebancs que van sorgint dia a dia.

Per la qual cosa, cal dir-ho! És de justícia.

Ma. M. T.



# RESUM DE LA HISTORIA DE LA

**“... però la direcció de la vila corresponia a la Universitat (Ajuntament) otorgada per Jaume I el 1264. Aquesta Universitat es componia per un batlle de designació reial, un consell de tres jurats, vuit prohoms i “vint regidors” de designació “popular”.”**

L'any 1149 el comte Ramon Berenguer IV conquereix definitivament Lleida i en el seu camí vers l'últim bastió serrai de també Ciurana, ho fa també a La Granadella. En aquesta lluita apareixen els “Moliner” d'Olicià (la Noguera), que si bé no foren guerrers, sí que debien finançar la reconquesta. En tant però, els Moliner apareixeren a la història de la vila anys després car el primer senyor fou en Ramon de Ramon, seguit per Ramon de Cervera, que manà edificar la torre de base quadrada del castell.

Per alguna maniobra desconeguda, en Pere Moliner III (vers el 1228) reb una herència del seu pare, o potser oncle, en Guillem Moliner, dels llocs de la Granadella, Torrebesses, Granyena i Bovera.

La propera referència la trobem al 1300, essent baró en Pere Moliner III, conegut com a Pericó i resident al seu palau de la ciutat de Lleida. Una part del llinatge dels Moliner marxaren a Mallorca el 1229 (Bernat Moliner).

L'any 1327 Pere Moliner III acut a l'enterrament del rei Jaume II a Santes Creus.

Cal recordar abans de continuar, que els dits barons exercien la justícia en nom del rei i cobraven els beneficis de la terra i la ramaderia del seu domini, però la direcció de la vila corresponia a l'Universitat (Ajuntament) otorgada per Jaume I el 1264.

Aquesta Universitat es componia per un batlle de designació reial, un consell de tres jurats, vuit prohoms i “vint regidors” de designació “popular”.

Molt sovint, i en queda testimoni a l'arxiu municipal, hi havia pleits i diferències entre la Universitat i el baró.

L'assistència religiosa de l'església, anava a càrrec dels “arcidiaques” del bisbat de Lleida que nomenaven un vicari “temporal” fins molt més tard, que en nomenaren de “perpetus”.

Es podia donar fé de les compres, vendes i altres actes a un notari. El primer que en tenim referència a la vila és en Ramon Saré el 1389, l'últim un tal Capdevila, enterrat al temple fins al 1936.

Continuant amb la nissaga de barons, succeí a Pere Moliner III, en Joan Moliner, vers el 1359. Aquest acut a les corts de Cervera. No tenim cap més referència del dit Joan.

De Joan Moliner passà a Pere moliner IV, aquest és un dels pocs varons que s'establiren a la vila durant un temps prolongat, però degut al defugir de la pesta (1423) que mermava la ciutat de Lleida, malgrat tot aquesta també arribà a la vila i el baró morí (probablement assebolit a l'antiga parròquia de St. Joan de Lleida, com tots els Moliner).

Pere Moliner V, baró però sense més dades que les conegudes de la seva residència a Lleida.

Moliner IV, cap referència, pot ser en Pere Bernat Moliner que el 1473 partí amb una host (grup de guerrers populars) cap a Perpinyà.

Pere Moliner VII, resident a la Granadella!! Es coneix aquesta dada ja que aquest baró fou elegit administrador de “taula” de la Paeria de Lleida i per a comunicar-li aquest fet, els paers lleidatans tingueren que enviar un emisari a la vila. Durant la seva estada a la vila es mostrà com un noble pacífic i benefactor. Autoritzà la construcció de la volta de l'ermita de Sant Antoni (1515) però costejada per la família Sabater. Aquests també encomanaren els tres retaules (un d'ells sortosament es pot veure al museu de Vic).

Succeí a Pere Moliner VII un militar de la família, en Miquel Joan Moliner. Aquest probablement deixà la relació directa amb la vila el 1655, quan fou nomenat paer en cap de Lleida.

Tomant a en Pere Moliner VI, aquest devia donar una bona empenta al poble, ja que es construïren moltes cases nobles a la vila.

Joan Moliner cau víctima de la pesta a Lleida vers el 1560. Aquesta pesta no arribarà a la vila.

Vers les darreries del segle XVI reb l'herència de la baronia un clerge, en Joan Baptiste Moliner.

Passa el mandat a Miquel Moliner que devia rebre el títol i propietats de mans de l'hereu de mossén Babià en aquest cas a l'hereva Maria Anna Moliner, que era vidua d'en Francesc Moliner (germà del clerge), això fou l'any 1597.

Aquest Moliner fou l'últim baró de la nissaga. Els Moliner doncs, estigueren vinculats a la vila durant uns cinc-cents anys!

Mor en Moliner sobre el 1599 i entren a la vila els conegudíssims “Queralt”, ja que l'abans esmentada vidua de la casa Moliner es mandà amb la casa Queralt.

Joan de Queralt, pare del marit de Maria Moliner, Joan de Queralt II.



• Castell de la Granadella vs. 1700 ex-profeso 1er. esboç 24-7-2012.

# VIDA DE LA GRANADELLA (I)

**“... Cap d'aquests senyors feudals, però, invertiren una sola moneda per afavorir el benestar, ans al contrari! Antigament enriquien els seus palaus a Lleida i fins a la desaparició de la baronia, se'n anava tot a la indústria efervescent de Barcelona.”**

## FETS URBANÍSTICS A REMARCAR DURANT EL PERÍODE DE 1500 A 1600

Pere Moliner VII fou un baró a qui li agradava el camp i la Granadella. Durant el seu, diguem-ne mandat, es debia acabar de bastir la nova església de Santa Maria (el convent), autoritzà reformes importants a Sant Antoni i afavorí la construcció de cases amb materials nobles com la pedra i el teulís. En tenir bastants exemples, hi ha restes de façanes amb decoració al gust de l'època, la porta de casa Balons (que jo situo en un indret entre el carrer la Costa, plaça Catalunya o Mònica), etc. La creu de terme es traslladà davant de l'ermita de Gràcia i es consagren construccions fora de la primera muralla (al Claro, carrer la Lluca i possible lloc Jueu), pren relleu el Sant Crist amb el seu miracle i es torna un lloc de peregrinatge important.

Malgrat tot, no queda constància fins ara, de que cap Moliner fos enterrat a la vila, ja que de ben segur aquests foren beneficiats d'algun lloc de sepultura dins l'antiga església de Sant Joan de Lleida.

Cap d'aquests senyors feudals, però, invertiren una sola moneda per afavorir el benestar, ans al contrari! Antigament enriquien els seus palaus a Lleida i fins a la desaparició de la baronia, se'n anava tot a la indústria efervescent de Barcelona.

La Granadella i terres vinculades foren i potser encara son, un lloc on treure benefici però no per reinvertir.

## EL PRELUDI DE LA GUERRA

Els Queralt, durant el període comprès entre el 1640-1652 deixaren oblidada la baronia, car residien com els anteriors a Lleida.

Mercès a les velles ordenances de Ferran II, en que s'establia un poder municipal presidit pel batlle.

Les tropes franceses de Lluís XIII estaven estacionades a les Garrigues Altes i el Priorat, tot en el context de la guerra franco-castellana.

Aquestes tropes feren merma en l'economia de la zona, al igual que ho feren les castellanques a la plana de Lleida.

Al 1652 la Granadella només arribava fins a casa Romeu, amb 248 cases habitades.

També es sofriren plagues de llagosta al 1668, 1683, 1691 i 1717.

El segon Joan de Queralt i Moliner i esposa na Magdalena només tingueren filles.

La pubilla Elisabet es casà el 1673 amb Felix d'Àger, per aquest matrimoni es posseïa com a baró de la Granadella Félix d'Àger, mor el 30-3-1704 i consta que el 1714 era baró de la Granadella el seu fill Pau d'Àger i Queralt.

Aquest baró fou anti Felip V.

El 1763 surt a la llum el llinatge Maranyosa-Kessel com a baró.

Els Maranyosa contribuïren en l'edificació del temple o santuari del Sant Crist de Gràcia.

Maria d'Àger i Queralt fou muller d'un Maranyosa i aquests alhora pares de l'esposa de Pere Kessel i de Blamont.

Els Kessel entraren a Catalunya provinents de Flandes per obra de Felip V i el seu fill Ferrán VI, molt donats a enviar corregidors, alcaldes, etc. de diferents parts d'Europa. Malgrat que ja feia uns dos-cents anys de la desaparició dels Moliner, tant els Queralt, Àger, Maranyosa, Kessel i Gomar lluren sempre el blason (escut) dels Moliner en el palau de la plaça Sant Joan.

De l'enllaç entre Maranyosa i Kessel en nasqué la baronesa Maria Antònia de Kessel de Blamont i Maranyosa el 1774. Aquesta s'enmaridà amb Ignasi de Gomar i de Queraltó el 1794.

El 13 de desembre del 1810 entraren els francesos a la vila amb el general Mc. Donald al capdavant. Afusellaren a 24 veïns.

El 1830 mor maria Antònia de Kessel, el seu fill Domingo de Gomar i Kessel fou l'últim baró de dret el 1835 per ser-ho d'honor, donant per finalitzada la baronia com a règim politico-feudal.

Jaume Pes





CLUB EXCURSIONISTA  
GARRIGUES ALTES

# LA PÀGINA DEL CLUB

## ACTIVITATS REALITZADES



• 9 de setembre, pedalada des de La Granadella fins a Miami (Platja).



• 30 de setembre, sortida als gorgs de la Febró, amb bany inclòs.



• 13 d'octubre, sortida atípica amb un esmorzar de forquilla a Torrebesses i posterior visita al museu de la pedra seca i el castell.



• Sortida, una de les tantes, amb BTT, en aquest cas pel Montsant.



• 17 de novembre, Volta a l'estany d'Ibars 2013

La Junta Directiva

[clubexcursionistagarr@gmail.com](mailto:clubexcursionistagarr@gmail.com)

facebook: Club Excursionista Garrigues Altas



# LA VIDA FRÍVOLA

## TRES CANÇONS D'ESTIU

### CANCÓ DE LA ROSA BLANCA

*Tota la tarda que plou  
-capcineja la prunera...  
Avui el món no es mou:  
se n'ha esvaït la dreuera.*

*En una hora que es fa incerta,  
torna el passat fins a mi:  
com llum pura d'un matí  
que no és i que no era.*

*Per què, amor, hi vas ser tu?  
-ai, ferida, rosa blanca!  
I la rosa encara lluu,  
I la ferida no es tanca.*

### PAISATGE

*Fel fons del clot, hi passa un núvol d'or,  
i el blau del cel, el fa més blau la brisa.  
A poc a poc el foc del dia mor  
en una llum indecisa.*

*I el núvol d'or es fon vora el camí;  
l'aigua i el clot es tomen terra dura.  
¿Qui hi trobarà perfum de gessami  
i el gra de blat que fulgura?*

### NARCÍS

*Tanco els ulls. Recolzo el cap  
al palmel obert, l'apuntalo  
amb el braç i el colze demunt la taula.  
Molt a poc a poc la tristesa  
regalima fins a l'emvernissat...  
Després, miro les gotes, minúscules,  
que hi deixo. I m'hi veig al fons:  
cansat, sol, vell narcis miserable.*

Miquel M. Gilbert



# DES DE LA UdL

## FOMENTAR L'EMPREDORIA

### DES DE LA UNIVERSITAT

**"... cap a l'anomenada "tercera missió", és a dir, la contribució a la millora de la societat, del territori, de les empreses i la gent de l'entorn, del foment de les activitats culturals o del foment de l'emprenedoria."**

En certa manera, l'emprenedoria és una qüestió d'oportunitats. Posar en marxa una nova empresa, una nova línia de negoci, un nou producte o un projecte qualsevol, requereix almenys de tres elements: que existeixi una oportunitat, que siguem capaços de descobrir-la i, el que és més important, que un cop descoberta hem de ser capaços d'explotar-la, és a dir, de portar-la a terme. Aquest darrer és el pas decisiu: fer el salt del "tenir la idea" a "portar-la a terme amb totes les seves conseqüències". Així és com els projectes emprenedors aconseguen l'èxit (o el fracàs): buscant, insistint, descobrint i explotant.

La universitat, i en general el nostre sistema educatiu, ens ha preparat per a la descoberta i explotació de les oportunitats d'emprenedoria? Tot sembla indicar que en un sistema molt pensat en continguts, més que en competències, i amb compartiments estancs de les branques del coneixement (ciències pures, enginyeries, ciències socials, humanitats...) la resposta ha de ser clarament negativa.

Ara bé, hi ha perspectives de canvi? Els futurs graduats universitaris estaran més preparats per a emprendre? Permeteu-me que enlloc de respondre aquesta pregunta amb un monosíl·lab ho faci amb la fórmula "cada vegada més".

Les universitats, que en el passat només pensàvem en transmetre el coneixement, i que des de fa un parell de dècades ens hem ocupat també de la recerca i de la transferència tecnològica, estem apuntant cada vegada més (malgrat les restriccions pressupostàries!) cap a l'anomenada "tercera missió", és a dir, la contribució a la millora de la societat, del territori, de les empreses i la gent de l'entorn, del foment de les activitats culturals o del foment de l'emprenedoria. D'acord amb aquesta filosofia, la Universitat de Lleida s'ha bastit d'un interessant instrument per al foment de l'emprenedoria en la comunitat universitària: la Càtedra Santander d'Emprenedoria Universitària de la UdL.

Aquesta Càtedra és una iniciativa conjunta entre la Universitat de Lleida i el Banc de Santander que té per objectiu fomentar el talent i la cultura emprenedora en la comunitat universitària. La Càtedra es proposa treballar per a que la UdL esdevingui una universitat emprenedora al servei dels seus estudiants i graduats i al servei de la societat, posant l'atenció no només en la docència i en la recerca, sinó també en la tercera missió de la universitat, tot implicant-se en el desenvolupament econòmic de l'entorn i promoure que surtin empreses des de la comunitat universitària per engruixir el teixit empresarial del territori, millorar l'ocupabilitat i l'autoocupació.

La Càtedra Santander d'Emprenedoria Universitària de la

UdL es proposa ser un dinamitzador i catalitzador de l'emprenedoria tant a la UdL com en el seu entorn, i entre les seves funcions estan la d'organitzar activitats de formació, promoure la comunicació i difusió de notícies, activitats, seminaris, cursos i premis relacionats amb l'emprenedoria, potenciar la recerca en el seu àmbit, la creació d'empreses i donar suport als treballs finals de grau i màster vinculats amb l'emprenedoria.

Incentivar la creació d'empreses és un dels objectius primordials de la Càtedra Santander d'Emprenedoria Universitària de la UdL i ofereix a tots els col·lectius vinculats amb la UdL un servei d'assessorament a la creació d'empreses basat en un assessorament inicial, en el desenvolupament de la idea i determinació del model de negoci, en l'elaboració del pla d'empresa, en les xarxes de relacions i "networking" i en la cerca de fonts de finançament, així com un acompanyament en els primers anys de vida de l'empresa per donar a l'emprenedor/a suport estratègic, financer i comercial, entre d'altres.

La Càtedra posa a disposició de les persones interessades la seva pàgina web:

<http://www.catedraemprenedoria.udl.cat> on es pot consultar més informació sobre els seus objectius, línies de treball, activitats, i projectes.

Dr. Ramon Saladríguez Solé

Professor titular d'universitat de l'Àrea de coneixement "Economia financera i comptabilitat" i Director de la Càtedra Santander d'Emprenedoria Universitària de la UdL.



# 75 ANYS DELS BOMBARGEJOS DE LA GRANADELLA

**“... els bombardejos van destruir moltes cases, l'aviació nazi ens visitava diàriament, el bombardeig més terrible, però, fou el de la vigília de Nadal. Així passàrem la pasqua nadalenca.”**

<p><b>21 de desembre del 2013</b></p> <p>a partir de les 17h, al Centre Cívic portes obertes a</p> <p><b>Exposició</b> "La Guerra Civil a Les Garrigues"</p> <p>a les 18h, al Centre Cívic</p> <p><b>Xerrada col·loqui</b> presentada per: <b>Carles Gibert</b> Màxim de la Granadella <b>Jordi Palou-Lobertos</b> Director del Memorial Democràtic</p> <p>amb els següents ponents: <b>Josep Rubió i Sobrepere</b> "Els bombardejos de La Granadella" <b>Josep Gelonch</b> "L'Anarquisme" <b>Josep Pau</b> "La resistència"</p>	<p><b>28 de desembre del 2013</b></p> <p>a partir de les 10h, al Pla de la Vila i al refugi Moli de la Vila (l'escoïdor)</p> <p><b>Recreació dels bombardejos</b> Hospital de campanya, fugida i reconstrucció del refugi...</p> <p>a les 18h, al Centre Cívic</p> <p><b>Audiovisuals</b> de l'època presentats per <b>Miquel Ferragut</b> "Recreació de la batalla de l'Ebre, Part" <b>Josep M. Navàs</b> "La recuperació del refugi"</p>
--	--

(...) Mentrestant, el Comitè Revolucionari, amb el seus controls, continuà regint l'Ajuntament durant aquella fraticida guerra civil, en què la llibertat i la democràcia desapareixeran, tant en zona republicana, com en la feixista. I la Granadella en pagarà les conseqüències, amb més duresa que cal altra població de les Garrigues; una desfeta mai no coneguda, ni en les guerres carlines, ni en la del francès, com tampoc en les conteses més llunyanes, la dels Segadors i la de Successió.

Pels naturals i habitants de la Granadella coneixem el martiri de la vila, destruïda en gran part per l'aviació de la "Legión Cóndor", enviada per Hitler a l'Espanya de Franco, a manera d'experiments bèl·lics sobre els albergs i els cosos dels pobladors de la nostra terra. El 8 de desembre del 1938 l'exercit franquista inicià l'ofensiva contra Catalunya, atacant les línies republicanes pels fronts de Balaguer, Lleida i Serós. El comandament de Catalunya disposà la defensa dels punts estratègics de la regió de Lleida, per bé que la capital del Segre ja estava en mans dels nacionals. Aviat la Granadella s'omplí de tropa republicana, disposada a continuar la consigna de Negrín, llavors instal·lat a Barcelona: Resistir es vencer!

Això explica la repetida aparició dels avions de la "Legión Cóndor" sobre el cel de les Garrigues Altes, des del 15 al 28 de desembre. Alguns veïns de la Granadella, previnguts i endevinant el perill, fugiren avans d'hora i es refugiaren a les coves del terme, tant abundants, així es previngueren d'una inevitable mortaldat com la de Guernica, immortalitzada per Picasso.

Els bombardeigs van destruir moltes cases, però no van causar apenes víctimes. L'aviació nazi ens visitava diàriament. El bombardeig més terrible, però, fou el de la vigília de Nadal, en que varen morir quatre persones, i una noia,

a causa de la metralla, es quedà cega. La família més afectada fou la de cal Gatano o Gaietà, que vivia al Pla. La resta de la gent no es movia dels masos i les coves. Així passàren la pasqua nadalenca. Els que moriren fou degut a que els atraparen les bombes quan treien les últimes coses de valor de llurs albergs. A la farmàcia (aleshores de Ramon Solé i Villarrubi), situada en el notable casal dels Barrull, els republicans hi posaren un dipòsit de dinamita que explotà. Ningú no gosava entrar al poble, no del tot abandonat per l'exercit de Negrín. Tot eren ruïnes, des de la plaça Vella als carrers de Dalt i de Baix, així com també els carrers del Pla, Mònica i de la Pobla, on no restava cap edifici sense desperfectes greus.

Els "nacionals" entraren a la Granadella el 29 de desembre, a les tres de la tarda, després de set dies de violents combats, atesa la resistència dels soldats republicans, amb tota mena d'armes i vehicles de guerra. Només cal dir que un capità, amb un altre soldat, des del campanar de l'església, proveïts d'una metralladora i en situació dominant resistiren durant algunes hores, tot deixant sobre la plaça Major un gran nombre de cadàvers.

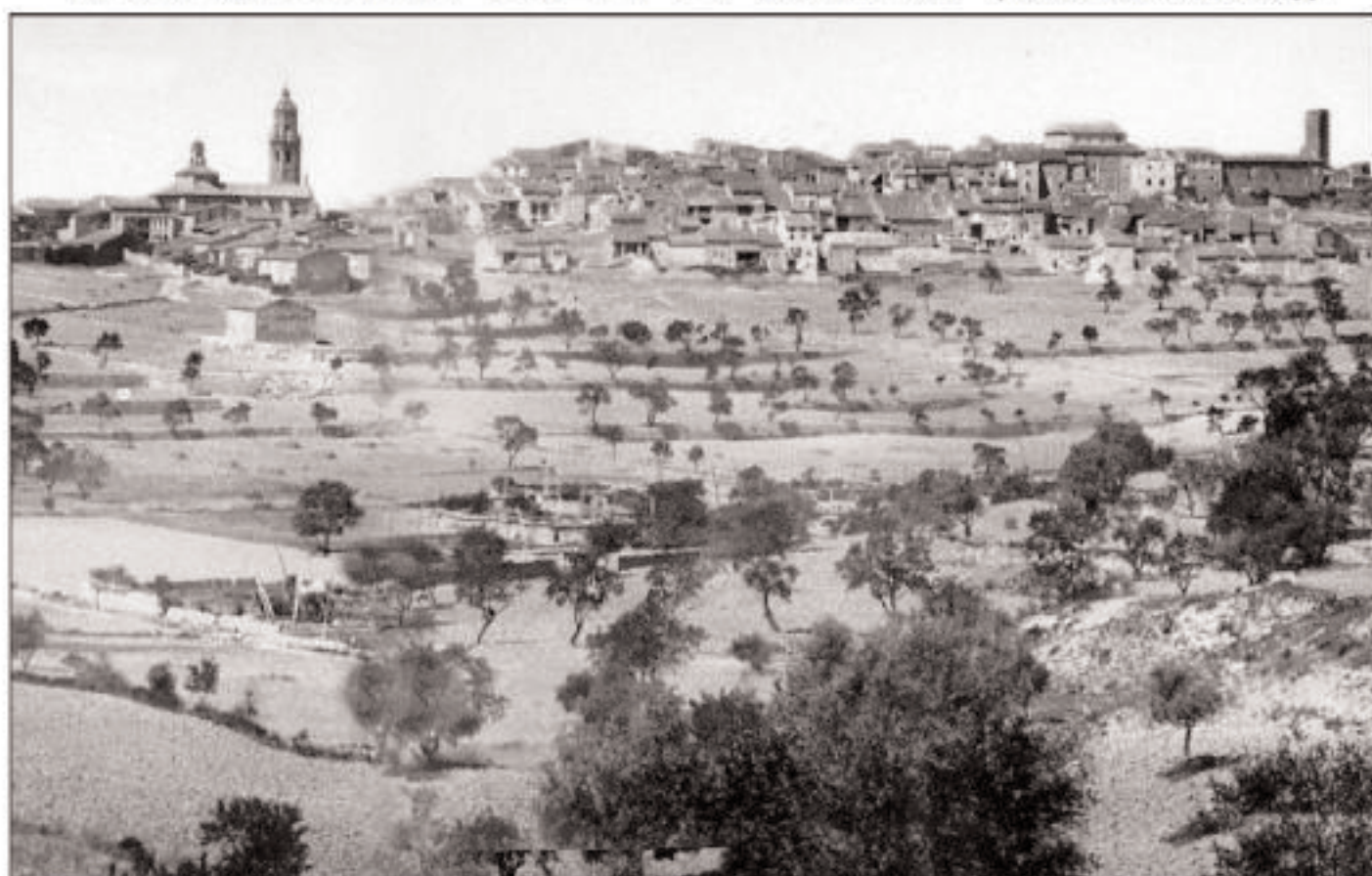
Un cop conquerida la vila, la "Legión Cóndor" s'establí al Coll de Bovera. Els veïns refugiats a les coves anaven retornant, poc a poc, a les seves llars. Alguns, sobretot, els simpatitzants amb els vencedors, anaven a veure els aviadors alemanys, gent polida, nets i disciplinats.

El rector, mossèn Josep Sas, sotí del cau on estigué amagat dos anys i mig. L'església parroquial no tenia altars, però es mantenia en peu. El dia 1 de gener del 1939, festa de cap d'any, celebrà la primera missa al Pla, entre ruïnes i la gent preocupada per refer la casa pairal. Restava enrunat el "Casal Macià" i l'Ajuntament. (...)

Fragment del llibre Història de la Granadella de Josep Urdonosa i Pujol i Josep Solé i Sagarra, p.153-154



# IMATGES DEL PASSAT *(Arxiu Ramon Masip)*



# HERÀLDICA DELS COGNOMS DEL POBLE

## BALLESTÉ O BALLESTER

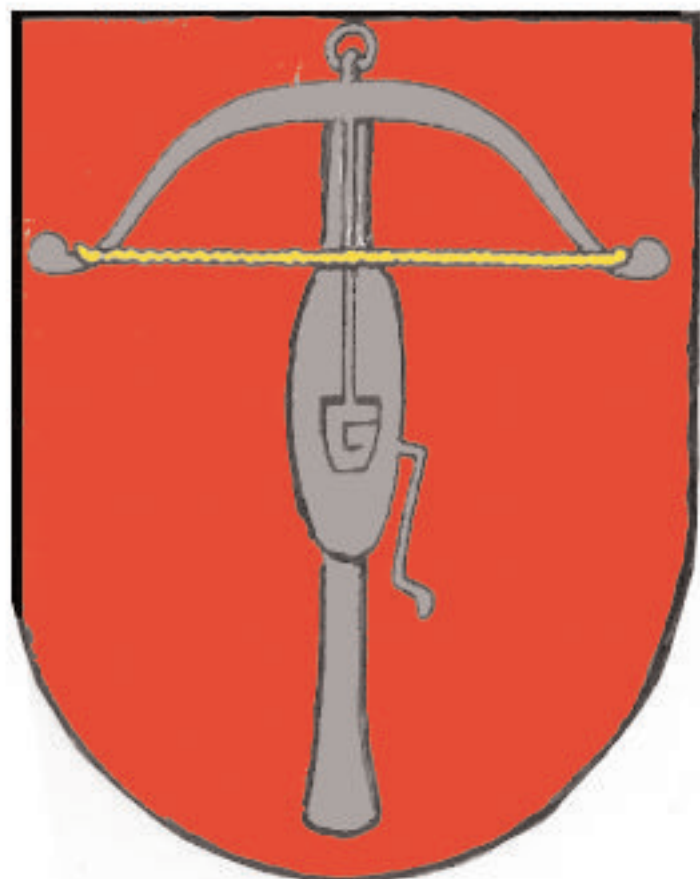
Cognom català.

Amb casa soleiada a Vic, a la província de Barcelona.

El cavaller Arnald Ballester va acompanyar a Jaume I en la conquesta de València. De Catalunya aquest llinatge passà a València, Balears i Múrcia; Navarra, Aragó i Mèrida.

Armes: de gules, una ballesta de plata, cordada d'or.

Pere Àngel Sunyer



## TELÈFONS D'INTERÈS

• AJUNTAMENT	973 133017
• BIBLIOTECA-MEDIATECA	973 133719
• CAP	973 133207
• CENTRE SERVEIS GENT GRAN	973 133710
• BOMBERS	973 133080
• COMUNITAT DE REGANTS	973 133426
• MANTENIMENT DEL REC	608 198996
• PROMOCIÓ ECONÒMICA	973 133017
• ASSISTÈNCIA SOCIAL	973 133408
• MOSSOS D'ESQUADRA	088



**RACONS DEL NOSTRE POBLE:** On es troba aquesta balconada?

Resposta de *Lo Clarí* núm. 57: Sota el pou de la Cometa.

# PESCAT A LA XARXA



LA PEL·LÍCULA  
D'UNA DIADA  
HISTÒRICA

**FEM  
VIA!**

11 DE SETEMBRE DEL 2013

VIA CATALANA  
PER A LA INDEPENDÈNCIA

**COMPREU-LA!**

**ELS BENEFICIS VAN DESTINATS A  
LA MARATÓ DE TV3**

JA A LA VENDA A L'ESTANC

## BAUMANN, SOBRE DEMOCRÀCIA, XARXA, POLÍTICA I PODER

Segons Bauman, Internet és l'instrument natural per promoure la democràcia, però encara és massa d'hora per veure'n resultats. Ens trobem en una fase experimental, diu. El cas és que les formes tradicionals de govern, segons el pensador polonès inventor del concepte de la 'modernitat líquida', no estan ja en disposició de donar resposta als problemes globals i de controlar els poders reals de dimensió supranacional que avui governen el món. En això, qui més qui menys, tothom sembla estar d'acord. El problema, insisteix Bauman, és que no hem trobat la manera de superar aquest divorci entre poder i política.

El fet és que ens trobem en una fortíssima crisi de les institucions polítiques existents (a diversos nivells). La gent creu cada vegada menys en les institucions inventades pels nostres avantpassats, inclosos parlaments i partits. I no hi creuen per què no confien que puguin 'mantenir les promeses que fan'. No és només una qüestió de corrupció, o de fracàs d'un partit o d'un ministre, insisteix, sinó d'un sistema que ja no genera confiança. Les institucions són orgànicament incapaces de convertir les promeses en fets, i per això molta gent les volem canviar, o directament substituir-les.

El problema, conclou Bauman, és que avui, Poder i Política ja no estan units, com abans. Fins a mitjans de segle, raona, el poder (la possibilitat de fer coses) i la política (la possibilitat de decidir quines coses calia fer) es trobaven de manera intrínseca en les mans dels governs elegits democràticament. Degut a la globalització, però, això ja no és així. D'una banda tenim un poder que va per llure del control polític, i de l'altra una política que pateix constantment, i de manera permanent, el dèficit del poder.

En síntesi: El poder és global, però la política és local. I els problemes creats a escala global no es poden afrontar a escala local amb eficàcia. Ens cal una política que estigui a l'alçada de la dimensió dels problemes. Una política, per tant, global.

## EL CASTELLÀ, DIALECTE DEL CATALÀ!

Aquesta sí que és bona...!!!

Fa anys que ens toquen els nassos.

- mà .....mano
- ví .....vino
- camí .....camino
- pla .....plano
- fi .....fino
- gra .....grano
- tirá .....tirano

...i més..., i més..., sempre amb el **NO** preparat.

## VÍDEO RECOMANAT:

<http://www.youtube.com/watch?v=GC2S9UdjEUo>



### 11 DE SETEMBRE DEL 2013

Mentre la gent de Girona, Barcelona i Tarragona perd lo temps a la costa donant-se la mà, los pagesos de Lleida ja hem acabat la feina via txapo i retro... Visca Catalunya, ndéu!

Vòs que Catalunya alego  
sigo independent?

(Gafa'l llapis i posa la creueta con cregres)

Eu!

Càaa

Vès...

### CONSULTA SOBRE LO FUTUR DE CATALUNYA

Ostiqueta, com los hi coste anquets polítics fer una pregunta! Nantres amb mijoreta ia ham fet les peperetes i tot! I si de Madrid no mos volen deixar umes, farem servir palots!

## BON PROFIT

### AMETLLES DE LA PADRINA

#### Ingredients:

- 1/2 kg. d'ametlles
- 3 cullerades de sucre
- 3 cullerades d'oli d'oliva

#### Elaboració:

Es posa en una paella l'oli, el sucre i les ametlles pelades i se'ls hi van donant unes voltes fins que el sucre estigui arrelat a les ametlles.

Es trauen de la paella i s'estenen sobre un drap perquè no

es quedin apegades les unes amb les altres.

*Durant molts anys, les ametlles tenien dos vesants en la cuina de La Granadella. D'una part, les ametlles eren un dels puntals imprescindibles en qualsevol picada que s'empra en la cuina d'aquesta contrada lleidatana. I per l'altra, amb les ametlles es feien unes postres com les que es descriuen en aquesta recepta d'ametlles de la padrina.*

loclari@hotmail.com  
www.lagranadella.cat



## COL·LABORADORS

**C**ENTRE  
ULTURAL  
ASINO

FUNDAT L'ANY 1954

EL MÉS IMPORTANT EL SOCI  
SOCI, ET NECESSITEM!!

C/Vall d'en Riber, 9  
Tel. 973 133 098



**STOP  
BAR**

PLA DE LA VILA, 32  
TEL. 973 13 30 59  
25177 LA GRANADELLA (LLEIDA)

Fruits secs



Ctra. Soleris s/n.  
25177 La Granadella (Lleida)  
Tel: 34 973 13 33 30  
Fax: 34 973 13 36 84  
e-mail: alicsa@alicsa.es  
web: www.alicsa.es

**ALICSA**



Tel. 13 30 48  
LA GRANADELLA

**CARNIS SERIA  
SERÓ**

Pla. 5 Telèfon 973 133 311  
LA GRANADELLA (Lleida)

**xavier • mercè**

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

C/ Marina, 35  
25177 LA GRANADELLA (Lleida)  
Tel. 973 13 31 10 • Fax 973 13 33 33 • Mòbil 649 966 599  
e-mail: xaviermerce@hotmail.com

**Queviures ca la Silvia**



**Pollastres  
a l'ast**

Plaça Vicens Blanch, 5 • 25177 La Granadella  
Tel. 973 133 587



**SF** S.C.P.  
**Sas Fusters**

C/ La Pobla, 69  
25177 • La Granadella • Lleida

Tels. 973 133 083  
650 934 861  
630 149 035



**Tallers  
Pardell**   
*mecànica i electricitat*

Josep Ramon Pardell i Anglés

Ctra. El Soleràs, s/n  
25177 LA GRANADELLA (Lleida)

Tel. 973 133 071



estHER

MERCERIA

Av. València, 16 25001 LLEIDA  
Tel. 973 20 06 02 • Fax 973 20 85 69

[www.merceriaesther.cat](http://www.merceriaesther.cat)



CLOUD

excom



carlos **gibert**  
solucions gràfiques

tel. 626 755 103  
e-mail [crisgbrt@gmail.com](mailto:crisgbrt@gmail.com)  
la pobla, 19 - 3a 25177 la granadella



**QUEVIURES  
PURI**

Congelats, fruites i  
verdures

C/ del Plà, 7  
La Granadella



PLA DE LA VILA, 35 • TEL.: 659 124 427  
25177 • LA GRANADELLA



"la Caixa"

CONSTRUCCIONS  
**J. M.ª NAVÀS MIRALLES**

TELS. 973 133 495 - 618 105 367  
LA GRANADELLA



LA GRANADELLA FAX I TELF. 973 133426  
BOVERA TELF. 973 133653

 **AXA winterthur**

FRANCISCO SARLE, S.L.

Major, 77 - 25163 El Soleràs (Lleida)  
Tel./Fax 973 13 36 22 - Mòbil 659 79 52 47  
E-mail: francisco.sarle@agentes.winterthur.es

Confía en la vida

973 13 33 04 - 609 66 29 67

**JA**  
Arbonés

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES  
FONTANERIA

C/ de l'Exemple, 5 - 25177 - La Granadella

Oli d'Oliva Verge Extra  
procedent d'olives arbequines

**degustus**<sup>®</sup>

*Vall de l'Oliver*<sup>®</sup>

 COOPERATIVA AGROINDUSTRIAL CATALANA, S.C.O.L.  
N.º 9-019-103264704

R. JOAN PERERO, 4 / TEL. 973 13 30 12 / 25177 LA GRANADELLA - LES GARRIGUES (LLEIDA) - (SPAIN)  
www.agroindustrialcatalana.com

**Forn**  
**Marcel**  
pa i pastes

**Marcel**  
Farran  
Tolosa

Pl. Vicens Blanch, 8  
25177  
La Granadella  
(Lleida)

Tel.: 973 133 506

**M**

*Moli de la Vall Major*

Carretera de Lleida, s/n  
25177 LA GRANADELLA  
Les Garrigues (Lleida)

Tel. 973 13 37 28  
Fax 973 13 37 28



**SENDROS SL**  
FRUITS SECS

PARTIDA COLL JUNCA S/N  
TEL. 973 133 740 - FAX 973 133 741  
25177 - LA GRANADELLA - LLEIDA

www: [sendros.com](http://sendros.com)  
E-Mail: [info@sendros.com](mailto:info@sendros.com)



Taller de Reparació de Vehicles i Pneumàtics

**FELIP TUDEL i CHOY**

Reparació de Tubs Hidràulics  
d'Alta Pressió  
c/ La Pobla, 58  
25177 LA GRANADELLA (Lleida)

Tel. i Fax: (973) 13 35 78 • Telf. Part. (973) 13 31 19

# Els poetes de secà

## "TANGO SENTIMENTAL"

Música de «Yo quiero un colorro»  
Lletra de Hélos, (III)

Al meu volgut mestre i músic de 15  
instruments senyor Isidre

Afectuosament Franquet.

Estríbillo:

Yo quiero una casa  
que tenga tribunas  
todas recubiertas  
de cemento inglés,  
con grandes ventanas  
y un buen jardinillo  
surtidores de agua  
pinos y ciprés.  
Con buena fachada,  
que tenga buen sol:  
«El corral del Bepo  
o cãl Paumisol».

1.ª Part

Yo quiero una sala  
con dos o tres pisos  
y bien encerrada  
pa poder bailar,  
con buenas butacas  
y con pocas luces  
para hacer cine  
y así castigar.

2.ª Part

Yo quiero otra sala  
con buenas mesitas  
pa hacer la manilla  
y tomar café;  
buena biblioteca,  
chez l'ongue, con water,  
a ver si al tumbarme,  
me dicen ¡jolé!

Estríbillo, I II.

L'estrebillo es cantarà a tres veus; la primera part a dues, i la segona part, serà cantada a una sola veu i esquerdada.

NOTA.—Aquest «tango» fou escrit expressament pel concert que el «Quinteto Franquet» havia de donar per Nadal a la plaça de la Generalitat, però com algú que aquell no es pogué donar per absència d'un dels 4 professors que componen dit «Quinteto», hem decidit publicar-lo ací, per a major honra i glòria de CLARI.

## ELOGI AL "CLARI"

CLARI, harmoniós CLARI,  
ets l'herald de les Garrigues,  
on deixes esparcides  
notes d'ideal sens fi

CLARI que amb la melodia  
dones notes tant vibrants  
per poguer en lairar els teus cants

CLARI, tu que has nascut  
tant formós, tant infant,  
per qué puguis fer-te gran  
et prestem el nostre ajut.

CLARI, que ja has comensat  
a fer el cant del rossinyol  
sota teu som un estol  
per oir el teu cant almat.

CLARI, que amb agudes notes  
retombant vas fent lloança,  
i que el teu reflí no es cansa  
de donar voltes i mes voltes.

CLARI també ets de la pau  
que pregones benaurança,  
i ens promets una esperança  
i un beneslà molt suau.

CLARI que dones el cri  
per lluita per nostra terra,  
¿qué ens dones per que s'hi aferra  
coratge al nostre esperit?

CLARI seràs de la glòria  
i un llorer pel venciment  
durà el nostre cor valent  
com a signe de victòria.

CLARI que amb gran valentia  
portaràs al port la nau,  
com aquell pilot més brau  
tot ple de goig i alegria.

CLARI d'avui en endavant  
tu ens serviràs de senyera  
ressorgint la nova era  
per els d'avui i els que vindran.

Ramon ARQUE.

Torrebeses març de 1933.





• POSTA DE SOL A LA GRANADILLA •